

QUÈ ÉS LLEGIR?

INTRODUCCIÓ

- la lectura eficient és una tasca difícil que depèn de processos perceptius, cognitius i lingüístics

- la lectura és un procés interactiu que no va de la unitat perceptiva a la globalitat.. El lector expert dedueix informació a la vegada de diversos nivells, integrant la informació de tots els camps: semàntica, gràfica, interpretativa, etc.

- la lectura és estratègica. El lector supervisa constantment la seva comprensió, està alerta a les interrupcions d'aquesta comprensió. És selectiu en dirigir la seva atenció als diversos aspectes del text.

Ensenyar a llegir vol dir ajuda als nens a adquirir les habilitats per interpretar la llengua escrita. Això vol dir que el desxiframent és una de les habilitats però no pas la més important i que la lectura i el seu ensenyament ha de ser en totes les àrees curriculars.

Llegir és el procés que se segueix per obtenir informació de la llengua escrita. És un procés de elaboració i modificació de les estructures de coneixement que teníem abans de rebre aquella informació escrita.

Llegir és un acte de raonament més que un simple fet mecànic de desxiframent d'uns signes

QUÈ FEM QUAN LLEGIM?. QUIN ÉS EL PROCÉS?

Quan llegim processament informació per tal de donar-li una interpretació, Per tal de poder integrar la nova informació en les nostres estructures de coneixement, amb la representació que tenim del món a través de dos fonts d'informació:

- La informació visual: Percebre uns estímuls
- La no visual; coneixements del lector

1. **Formulem hipòtesis;** crear expectatives gràfiques, lèxiques, semàntiques anticipar el contingut, fer preguntes, fer hipòtesis sobre la informació no escrita..

Fem un tipus d'inferències que un lector utilitzar per fer hipòtesis:

Relacions lògiques:

de motivació del personatge a fer quelcom: buscar medicina

de capacitat del personatge per fer quelcom: tallar l'arbre

de causes psicològiques: caracterització del personatge

de causes físiques: del personatge o del món (pluja)

Relacions informatives:

de context espacial o temporal

de relacions pronominals (Maria, ella)

D'avaluació:

judicis morals o socials

2. **Verifiquem les hipòtesis fetes:** Confirmar-les a través dels seus indicis gràfics.
Buscar indicis, fixar-se en lletres, marques, signes de puntuació...

Tipus d'estratègies que un lector utilitza per verificar hipòtesis:

El significat es capta sense necessitat d'oralitzar-lo:

la rapidesa lectora és superior sense oralitzar

els ulls no fan un moviment continu, saltes i tornen enrera

Es perceben conjunt informatius: camp de visió més ampli

La verificació i l'anticipació són interdependents

buscar i percebre només els indicis rellevants per a la seva lectura

seleccionar i percebre només els elements visuals més rendible per a la comprensió del text

3. **Integrem la informació i controlem la comprensió**

interpretació global al llarg de la seva lectura

El lector elabora una macroestructura mental del text, generalitza, suprimeix, desestima,, contrasta informació,

Què fa un bon lector davant de problemes de comprensió?

1. desestimar la incoherència, ignorar l'error, pensant que aquell element no és necessari per la comprensió
2. Suspendre el judici fins que el text aportï nova informació que permeti reorientar la comprensió
3. Buscar explicacions alternatives, abandonant les hipòtesis fetes
4. Retrocedir en la lectura o explorar parts del text per situar l'element discordant
5. Buscar la solució fora del text, diccionaris, altres persones.

FACTORS QUE INCIDEIXEN EN LA COMPENSIÓ. HABILITATS DE LA COMPENSIÓ LECTORA

1. La intenció de la lectura, la finalitat
2. Els coneixements aportats pel lector
 - coneixement sobre l'escrit
 - la situació comunicativa
 - tipus de text escrit
 - relacions grafofòniques: lletra-so
 - coneixements grafològics, sintàctics i semàntics
 - paraules i frases
 - relació paraules noves-conegudes
 - diverses formes de la mateixa paraula
 - escollir la paraula concreta
 - controlar la gramàtica de les parts de la frase
 - identificar les parts de l'oració
 - coneixements sobre el món

Teresa Julià

CONSTRUCCIÓ DEL SIGNIFICAT

- ❖ el text
- ❖ els coneixements previs del lector
presència d'un lector actiu
- ❖ els objectius de la lectura
 - evadir-se
 - buscar informació
 - seguir pauta o instruccions
 - informar-se d'un fet
 - confirmar o refutar un coneixement previ
 - aplicar la informació obtinguda

LA LECTURA

Estratègies lectores

- ❖ estratègies que permeten:
 - dotar-se d'objectius
 - aportar coneixements previs
- ❖ estratègies que permeten establir inferències
 - revisar
 - comprovar la pròpia comprensió
 - prendre mesures davant els errors
- ❖ estratègies dirigides a sintetitzar
 - resumir
 - ampliar els coneixements obtinguts

PROCÉS

- ❖ El lector compren el text
- ❖ Construeix una idea sobre el contingut
- ❖ Extreu allò que li interessa d'acord amb els seus objectius

Això es fa a través d'una lectura individual que permet:

- ❖ avançar i retrocedir
- ❖ parar
- ❖ pensar
- ❖ recapitular
- ❖ relacionar amb el coneixement previ
- ❖ plantejar-se preguntes
- ❖ decidir que és important i secundari

ACTIVITATS

- ❖ **Activitats abans de la lectura:**
 - assegurar que estiguin motivats
 - assegurar que comprenen els objectius de la lectura
 - poden aportar els coneixements previs
- ❖ **Activitats durant la lectura**
 - formular prediccions
 - plantejar preguntes sobre el llegit
 - aclarir dubtes
 - resumir les idees principals
- ❖ **Activitats després de la lectura**
 - Activitats d'avaluació de lectura
 - preguntes de resposta literal
 - preguntes de pensa i busca
 - preguntes d'elaboració personal

COM TREBALLAR LES HABILITATS LECTORES

1. Explicitar les intencions de la lectura

- Buscar una informació determinada en diferents tipus de text: diari, llistes, cartelleres, etc.
- Saber de què pot anar un text havent llegit un tros.

2. Anticipar el text

- Activar els coneixements previs del lector
 - ◆ Mirar un llibre sense llegir-lo i deduir el tema
- Fer-se preguntes . Què volem saber?
- Continuar textos, lectures, notícies després de llegir un tros
- Anticipar el missatge amb la lectura de títols i subtítols.
- Parar la lectura i pensar entre tots com s'acabarà
- Inventar títols de llibres i pensar quin podria ser l'argument
- Construir textos entre varis
- Relacionar paraules per camps semàntics, sinònims, derivats...
- Completar textos, paràgrafs, frases o paraules.
- Recompondre textos, frases o paraules, utilitzant indicis gràfics
- Recompondre varis textos ordenats per qui, què, quan, com, per què.
- Omplir buits d'un text d'una frase o d'una paraula
- Triar en una lectura entre vàries paraules possibles

3. Pressuposar i inferir hipòtesis

- Llegir textos aparentment contradictoris, però possibles
- Resoldre enigmes
- Diferenciar la informació directa que ens dóna el text i la que deduïm. (no està escrita)

4. Discriminar i percebre indicis

- Distingir paraules semblants per la seva forma
- Percebre globalment les paraules
- Percebre els elements més significatius de les lletres de les paraules
- Agilitzar la vista
 - ◆ Preveure la paraula que segueix
 - ◆ Buscar les paraules d'un text, que estan en un altre lloc
- Fixar la vista
 - ◆ Captar unitats globals significatives
 - ◆ Llegir paraules en columnes
 - ◆ Llegir textos ràpidament per trobar una informació concreta
 - ◆ Relacionar l'anticipació i captació de paraules
moment
En aquell cistell

5. Trobar la idea principal

- Fer llistes de paraules
- Dir la idea principal a partir de la lectura de varies frases
- Distingir la idea principal explicita dels detalls
- Inferir la idea principal no explicitada
- Fer esquema de les idees principals
- Discutir col.lectivament

6. Modelar la lectura

- Llegir la mestra en veu alta
- Potenciar la lectura silenciosa i autònoma dels alumnes

7. Exercitar la memòria a curt termini

- Retenir paraules o frases recordant-les
- Comparar dos textos per determinades raons: on hi ha més informació?

8. Controlar i compensar errors

- Explicitar els errors d'interpretació que provoca la gràcia dels acudits
- Identificar les incoherències d'un text
- Resoldre la manca de comprensió recorrent al context
- Continuar llegint
- Recórrer a una font externa
- Activar el control de comprensió
 - ◆ Buscar un criteri semàntic per ordenar paraules i veure les que no lligarien
 - ◆ Trobar o inventar finals narratius incoherents
- Detectar la necessitat de coneixements previs
- Corregir incoherències d'un text